

Byť spolu je radosť

Názov tejto katechézy, „Byť spolu je radosť,“ môže v mnohých ľuďoch vyvolať rozdielne emócie, postoje alebo prístupy. Niektorí pohotovo vyjadria s týmto tvrdením svoj súhlas a poukážu na sériu darov a radostí spojených so spoločným životom v rodine, v spoločenstve, v práci alebo v Cirkvi. Sú však aj takí, ktorí sú skeptickí a ktorí by vedeli hovoriť o mnohých bolestných skúsenostiach spoločného nažívania v rodine, v práci alebo v spoločenstvách a ktorí sú ďaleko od radostného „bytia spolu“. Napokon jasným svedectvom môže byť aj nedávne obdobie pandémie Covidu-19, ktoré bolo pre všetkých mimoriadnou výzvou a kedy ľudia boli spolu v domácnostiach celé týždne. Pre mnohé rodiny to bol výnimočný čas prehĺbenia vzťahov; spoločný čas, ktorý si predtým rodičia a deti nikdy nevedeli nájsť. Pre iných to bolo obdobie neznesiteľných napätí alebo dokonca aj rozpadu rodín, lebo ich členovia si uvedomili, že nevedia spolu žiť rovnako v šťastí, ako aj v nešťastí, v zdraví ako aj v chorobe. Manželský súhlas, ktorý si mnohí vzájomne vyslovili pred oltárom, „že ťa budem milovať a ctíť po všetky dni svojho života,“ už viac nebol radostným rozhodnutím, ale náročnou výzvou. Za akých okolností môžeme teda povedať, že „byť spolu je radosťou“? Čo je podmienkou toho, aby ovocím spoločného života bola radosť?

1. Pravá radosť sa rodí zo vzťahu podľa evanjelia

Jednou z dôležitých exhortácií, ktoré načrtávajú víziu novej evanjelizácie a pohľad na radosť, je apoštolská exhortácia *Evangelii gaudium*, ktorú napísal pápež František v prvom roku svojho pontifikátu. V tejto exhortácii pápež prináša hlboké posolstvo o radošti, ktorá pramení zo stretnutia s Kristom a ktorá je určená všetkým veriacim. Je to radosť, ktorá nie je izolovaná, ale sa odovzdáva a šíri sa medzi ľuďmi; je to radosť, ktorá naplňuje srdcia a životy tých, ktorí prijímajú Krista. Táto radosť oslobodzuje od hriechu a vnútorného prázdna a zároveň vytvára spoločenstvo. Exhortácia *Evangelii gaudium* je pozvaním k novému stretnutiu s Kristom alebo k návratu k nemu, čo prináša obnovu vzájomných vzťahov, plnosť života a skutočnú radosť.

Kresťanská radosť, ako je opísaná v exhortácii, nie je iba vnútorným pocitom, ale aj aktívnym úsilím o dobro druhých. Je to dynamická sila, ktorá nás vedie k evanjelizácii a k poslaniu šíriť Božiu lásku vo svete. Pápež František povzbudzuje všetkých veriacich, aby sa neobmedzovali

BYŤ SPOLU JE RADOSŤ

August: Jubilejná katechéza pre dospelých

na pohodlie a izoláciu, ale aktívne sa podieľali na šírení radostného posolstva evanjelia. Kresťanské spoločenstvá sú teda pozvané k tomu, aby sa stali svedkami a hlásateľmi tejto radostnej zvesti, lebo sú povolané nielen žiť túto radosť, ale ju aj zdieľať s ostatnými.

Byť spolu ako kresťanské spoločenstvo nie je len zdieľaním života, ale aj zdieľaním radosti, ktorá vychádza zo stretnutia s Kristom a života v jeho láske.

2. Ježišova radosť ako dar pre jeho nasledovníkov

Jánovo evanjelium nám ponúka slová, v ktorých Ježiš vyjadruje túžbu, aby naša „radosť bola úplná“ (Jn 15,11). Predpokladom tejto radosti je zachovávanie jeho prikázaní a zotrvávanie v jeho láske. Ježiš povedal svojim učeníkom: „Ak budete zachovávať moje prikázania, ostanete v mojej láske, ako ja zachovávam prikázania svojho Otca a ostávam v jeho láske. Toto som vám povedal, *aby vo vás bola moja radosť a aby vaša radosť bola úplná*. Toto je moje prikázanie: Aby ste sa milovali navzájom, ako som ja miloval vás. Nik nemá väčšiu lásku ako ten, kto položí svoj život za svojich priateľov.“ (Jn 15,10-13)

Slová Ježiša nás upozorňujú na to, že skutočná radosť vychádza z našich vzťahov s Bohom a vzájomných vzťahov medzi nami. Nie je to len o dodržiavaní pravidiel, ale o zotrvávaní v láske. Keď milujeme, ako miloval Ježiš – obetavo, verne, trpezlivo atď. – zostávame v Božej láske. To je základ každého kresťanského spoločenstva.

V Ježišových slovách je vyjadrená túžba, aby jeho radosť bola aj našou radosťou. Aká je však *jeho* radosť? Nie je to povrchná alebo chvíľková radosť. Je to hlboká, vnútorná radosť, ktorá vychádza z lásky a jednoty. Keď sme spolu – v priateľstve, v odpustení, v službe – Ježišova radosť prúdi medzi nami. Byť spolu v láske znamená byť spolu v radosti. Samota, rozdelenie a neláska prinášajú smútok, ale jednota prináša radosť, ktorú svet nemôže dať ani vziať.

Ježišovo prikázanie lásky je prameňom budovania autentického kresťanského spoločenstva a je zdrojom radosti. Na tomto mieste je však potrebné správne rozlišovanie, lebo tu nehovoríme len o láske, o ktorej sa tak opakovane hovorí v refrénoch nespočetných piesní atď. Pápež František v jednej zo svojich katechéz hovorí, že láska ako teologálna cnosť pochádza od Boha, je to dielo Ducha Svätého v nás. Hovorí, že to nie je láska, „*ktorá vystupuje, ale tá, ktorá zostupuje; nie tá, ktorá berie, ale tá, ktorá dáva; nie tá, ktorá sa ukazuje, ale tá, ktorá je skrytá*.“ Aby lepšie objasnil, čo má na mysli, pápež [František](#) vysvetľuje, že „naša ľudská prirodzenosť nás pobáda spontánne milovať to, čo je dobré a krásne. V mene ideálu alebo veľkej náklonnosti dokážeme byť dokonca veľkorysí a konať hrdinské činy. *Ale Božia láska presahuje tieto kritériá. Kresťanská láska objíma to, čo nie je*

BYŤ SPOLU JE RADOSŤ

August: Jubilejná katechéza pre dospelých

milé, ponúka odpustenie... Kresťanská láska žehná tým, ktorí zlorečia, a my sme zvyknutí, keď čelíme urážke alebo nadávke, odpovedať ďalšou urážkou, ďalším zlorečením...“ Pravý obraz nefalšovanej lásky Ježiš napokon charakterizuje slovami: „Nik nemá väčšiu lásku ako ten, kto položí svoj život za svojich priateľov.“ (Jn 15,13) Ježiš sa dáva celý, obetuje sa. Počas svojho pozemského života nezostal v bezpečí pohodlia, ale išiel za človekom, aj za tým, ktorý bol slabý, hriešny či opustený. Keď my milujeme takto – aktívne, úprimne, trpezlivo – tvoria sa spoločenstvá, kde byť spolu je radosťou. Cez nás vtedy pôsobí Božia láska, a kde je láska, tam je aj skutočná radosť.

Formovanie spoločenstva, „bytia spolu...“, nespočíva len v príležitostných zhromaždeniach alebo pragmatických stretávaní ľudí, ktorí by prípadne mohli mať z tých stretnutí určitý zisk, ako to robia obchodníci. Ide o formovanie takých vzťahov, ktoré odrážajú charakteristiky Ježišových vzťahov a ktorých ovocím je „láska, radosť, pokoj, zhovievavosť, láskavosť, dobrota, vernosť, miernosť, zdržanlivosť.“ (Gal 5,22-23)

3. Odpustenie, návrat, nájdenie – prameň spoločnej radosti

Lukášovo evanjelium je evanjeliom milosrdenstva, lebo Lukáš zo všetkých evanjelistov najviac zdôrazňuje Božie milosrdenstvo, odpustenie a lásku k hriešnikom. Práve on jedinečnými podobenstvami ukazuje Boha ako Otca, ktorý hľadá, prijíma a odpúšťa. Tieto charakteristiky sú osobitným spôsobom vykreslené v pätnástej kapitole Lukášovho evanjelia, ktorá obsahuje tri podobenstvá: podobenstvo o stratenej ovci, podobenstvo o stratenej drachme a podobenstvo o márnotratnom synovi. V závere každého z týchto troch podobenstiev zaznie *radosť nad hriešnikom, ktorý robí pokánie. Táto radosť však nie je len individuálnou radosťou jednotlivca, ale radosťou, na ktorej majú účasť aj priatelia – priateľky, susedia – susedky, spoluhostovníci, ako aj Boží anjeli.* V podobenstve o stratenej ovci je táto spoločná radosť vyjadrená v nasledujúcich veršoch: „keď ju (ovcu) nájde, vezme ju s radosťou na plecia, a len čo príde domov, zvolá priateľov a susedov a povie im: 'Radujte sa so mnou, lebo som našiel ovcu, čo sa mi stratila.' Hovorím vám: Tak bude aj v *nebi väčšia radosť nad jedným hriešnikom, ktorý robí pokánie, ako nad deväťdesiatimi deviatimi spravodlivými, ktorí pokánie nepotrebujú.*“ (Lk 15, 5-7) Podobne aj v podobenstve o stratenej drachme sa pokániu jedného hriešnika raduje spoločenstvo Božích anjelov: „keď ju (drachmu) nájde, zvolá priateľky a susedky a povie: “Radujte sa so mnou, lebo som našla drachmu, čo som stratila.” Hovorím vám: Takú *radosť majú Boží anjeli* z jedného hriešnika, ktorý robí pokánie.“ (Lk 15, 9-10) Napokon najobsiahlejším podobenstvom z pätnástej kapitoly Lukášovho evanjelia je podobenstvo o márnotratnom synovi, kde je spoločná radosť z návratu syna vyjadrená hostinou: „otec povedal svojim sluham: “Rýchlo prineste najlepšie šaty a oblečte

BYŤ SPOLU JE RADOSŤ

August: Jubilejná katechéza pre dospelých

ho! Dajte mu prsteň na ruku a obuv na nohy! Privedte vykrmené teľa a zabite ho. Jedzme a veselo hodujme, lebo tento môj syn bol mŕtvy, a ožil, bol stratený, a našiel sa." (Lk 15,22-24)

Dôvodom k radosti je skutočnosť návratu, nového života, nájdenie strateného: „tento môj syn bol mŕtvy, a ožil, bol stratený, a našiel sa." (Lk 15,24) Charakteristickým rysom všetkých troch podobenstiev je to, že tí, ktorí nachádzajú stratené - pastier oviec, žena, otec – neprežívajú svoju radosť izolovane, iba sami, ale ju zdieľajú a slávia spoločne so svojimi blízkymi. Táto spoločne prežívaná radosť napokon má presah do nadpozemských rozmerov: „Tak bude aj v nebi väčšia radosť nad jedným hriešnikom, ktorý robí pokánie..." (Lk 15,7); „takú radosť majú Boží anjeli z jedného hriešnika, ktorý robí pokánie." (Lk 15, 9-10). Radosť, ktorej prameňom je pokánie, nájdenie strateného a dar odpustenia, nie je izolovanou skutočnosťou iba pozemskej reality a nedotýka sa iba putujúcej Cirkvi, ale súvisí aj s oslávenou Cirkvou v nebi.

Záver: Cirkev – spoločenstvo radosti

Biblické východiská tejto katechézy môžu byť pre nás pozvaním k tomu, aby sme formovali Cirkev ako spoločenstvo radosti. Kresťania, ktorí sú pokrstení „v mene Otca, i Syna, i Ducha Svätého," teda v mene spoločenstva Trojosobného Boha, sú začlenený do Krista, ktorý je prameňom radosti (porov. Jn 10,11) a tvoria Tajomné telo Kristovo – Cirkev. Táto Cirkev má byť spoločenstvom radosti, kde sa nevyčleňujú tí, ktorí padli, ale kde sa oslavuje ich návrat. Radosť, ktorá vychádza zo vzťahu ku Kristovi a jeho lásky voči druhým, nie je izolovanou skutočnosťou, ale všetci sme pozvaní byť súčasťou tohto slávenia – odpúšťať si navzájom, prijímať sa, hľadať tých, čo sa stratili, a radovať sa, keď sa vrátia.

BYŤ SPOLU JE RADOSŤ

August: Jubilejná katechéza pre dospelých

Otázky k reflexii:

- Kedy som vo svojom živote najviac zakúsil, že „byť spolu“ je radosťou?
- Zakúšam radosť, ktorá pramení zo stretnutia s Kristom? Alebo je moja viera skôr povinnosťou než živým vzťahom?
- Som ochotný/á podeliť sa o radosť z viery aj s inými, alebo sa radšej držím v úzadí?
- Je moja láska k druhým trpezlivá, obetavá, verná a formovaná podľa Kristovej lásky alebo sú moje vzťahy podmienené a sebecké?
- Ktorý vzťah potrebujem dnes priniesť do modlitby a prosiť o milosť Ježišovej lásky?
- S kým potrebujem dnes urobiť krok zmierenia alebo sa zaň aspoň začať modliť?
- Akú úlohu mám ja vo vytváraní Cirkvi ako spoločenstva radosti a prijatia?

Modlitba

Pane Ježišu,
ďakujeme Ti, že si nás stvoril pre spoločenstvo – s Tebou i medzi sebou navzájom.
Ty si prameň pravej radosti, ktorá nevychádza z pohodlia,
ale z lásky, ktorá miluje až do krajnosti.
Nauč nás byť spolu tak, ako si Ty bol s nami
– v trpezlivosti, v službe, odpustení i v tichom prijatí.

Daruj nám milosrdné a láskavé srdce,
ktoré sa vie radovať z dobra druhého, zo zmierenia a z návratu domov.
Daj, aby naše rodiny, farnosti i spoločenstvá boli miestom,
kde sa neodsudzuje, ale prijíma;
kde nevládne hnev, ale milosrdenstvo.

kde závišť ustupuje vďačnosti;
Amen.